

Leto VI - Štev. 192 (1880)	Poština plačana v gotovini Spedizione in abbon. post. 1. gr.	TRST, sreda 15. avgusta 1951	Cena 20 lir
----------------------------	---	------------------------------	-------------

Iredentistične kombinacije

Včeraj smo izrekli mnenje, da se bo z bližnjem volitv v Trstu povečevalairedentsilčna in imperialistična kampanja italijanskega nacionalizma. Dejali smo, da je glavni argument, s katerim bodo poskušale operirati tržaškeiredentsilne skupine raznih barv in odtenkov ob vneti podpori rimske vlade, grožnja s povratkom italijanskega gospostva.

Ko je naš članek izšel, so tudi izšli razni italijanski listi, polni freudentističnega blaga. Navidezno je šovinistične pisane od Diega De Castra do znamenitih treh zvezdic v *«Messaggero Veneto»* spodobdel sobotni članek londonske-
ceve. Ker pa strizranka izjave priznava življenjsko nezmisljivost Tržaškega ozemlja, bi morali biti vprašani samo dve: *Italija ali Jugoslavija*, in v tem primeru bi Italija dobila 85 odstotkov glasov, «morda tudi več».

ga «Times» o tržaskem praprtju. Težko nam je o tem članku izreči kakšno mnenje, ker ga v celoti še nismo dobili v roke, temveč smo lahko brali samo izveščke, ki so prišli do nas preko Rima – vira, ki mi v teh zadevah ne smemo zaupati neneh.

Naj bo kakor koli (k' ti-
mesu se bomo še poirnili,
lee se nam bo posrečilo dobiti
celotni članek) — značilo je,
da je angleški list s svojimi
predlogi naletel v Rimu in
pri njegovih brstičih na kaj
neveljavi, rekli bi, užaljen

in razočaran sprejem. Predvsem pa — dal jim je opravičilo za začetek nove kampanje, ki to bi sicer tudi brez njega gotovo sprožili, vendar bi morali menda po stari navadi grabiti v prazno. Tako imajo vsaj majhno kost, da

Dijo De Castro je v svojem urodniku menda prišel, odkar se je v svojo nesrečo lotil pisanja člankov v liste dvomišnje vrednosti, pokazal, da je po poklicu profesor gospodarskih ved. Kot dober tesar, graditelj, aktin, in

prigovor: "rušilski akti" in
pistavi raznih režimov, pride
celo do sicer ne do konca iz-
rečenega, a nakazanege za-
ključka, da je revizija mirov-
ne pogodbe ustrezna, ki jo Ita-
lija daje atlantskemu paktu
(in da bi v protislovju seve-
da morala dobiti STO) in na-
romne pogodbe bi bila zver-
na, "neutrlna vojska" bi le-
paga dala (čim prej seveda)
naveljana odšla in Trst bi
kot zrela hruška padel mate-
ri Italiji v ljubeče mečehov-
sko naročje.

Res, lepo zavrti in brihten
manever, vreden nidalisti-

zadnje ugotavlja, da se Italiji v nobenem primeru ne bi izplačalo prepustiti Jugošlavijsko Beo.

Skratka, v nekaterih zaviti obliki, ki očituje izraziti trgovski talent, prihaja od istega zaključka, ki ga zvezdasti

Tudi Enzo Grazzini, ki mu blizu je, pravi: »Vse, kar se dogaja, ni nič drugega kot preoblikovanje. Če bi bil na mestu Berlusconi, bi se odločil za to, da se odloži na eni strani za 'Messaggero' po podpisu sodeč, prav isti, ki ga toliko mikata Snežnik in Bitoraj) odkrito razplaša; vse tržaško ozemlje, do zadnjega zvonika in do zadnje 'avallate' spada k Italiji!

skaj vsem nemogočim. stvar, ki jih je že zapisal, «Corriere della Sera» še ni odgovoril gostoljubnosti in odrekel njih namen in De Gasperija smatral prav zares za talca... Kajti Italije k nam ne bo več.

odgovornosti

nih obtožb proti Jugoslaviji se madžarska vlada v tej noti samo izdaja kot inspirator vseh protijugoslovarskih izpadov in madžarske propagande, ki bi rada opravičila nemiroljubne ukrepe madžarske vlade in

Ob koncu poudarja komentator, da je jugoslovanska vlada že šestokrat predlagala madžarski vladi konkretna ukrepa za odstranitev kakršnih kolih nesporazumov na jugoslovanski strani. Temešuska Trajkova je na koncu dejala, da je popisovanje poziva za mir postala prava paradiž, saj ga morejo podpisovati tudi otroci v prvem razredu osnovne šole. Po seštevku uradnih podatkov je ta poziv podpisalo v Bolgariji 7

slavovsko - madžarski meji. Madžarska vlada pa se je vedno poskušala izogniti odgovornosti za protijugoslovanske provokacije in je vedno vztrajno molčala in se molči na vse mirlobne predloge jugoslovanske vlade.

„V Belgradu se pribežalo“ milijonov oseb, čeprav šteje vsa Bolgarija komaj nekaj več kot 6 milijonov prebivalcev. Uradno je bilo sporočeno, da bo mednarodni sestanek za obrambo miru v Zagrebu 23. oktobra. Udeležilo se ga bo okoli 150 delegatov iz vseh petih kontinentov.

V Ljubljano je včeraj zvečer prišla skupina 105 slovenskih izselencev v Franciji. V stari domovini bodo ostali 2 tedna. Na ljubljanski železniški postaji so goste dočakali predstavniki Izseljeniške Maticе Slovenije, ki je organizirala slo-

Deklica je prišla v Jugoslavijo za ohranjanja, kot se je cel kilometer do meje preplačala. Trajkova je obtožila bolgarsko policijo, da preganja Makedonce prav tako, kot je nekoč Hitler preganjal Žide.

zila po potrebu. Trajkova je dodala, da se je smrt Georgi Dimitrova zdela kot signal za preganjanje Makedoncev. Hiše, v katerih živijo Makedonci so ozračene s katranom, da bi jih policija laže nadzorovala. De-

PISMO IZ TRŽAŠKE BRIGADE

«TABORNI OGENJ»

Na sredi tabora se dviga velika grmada. Dolge in debele suhe veje se nalagajo druga na drugo in se dvigajo nad strehe naših barak. V rastočem mraku se izgubljajo obrisi, obrazi so ena sama blede sijava maska. Pri vodnjaku je vse živo in glasno: brigadniki, kateri so delali popoldne, se z zadoščenjem umivajo in se veselo polivajo z vodo po golih razgretih hrbtih. Hitijo, Tudi če so se vrnili utrujeni s proge, nočejo zaostajati za drugimi in se odtegniti skupnemu veselju. Ko mrak postane najbolj gost in se počasi nabira skupina postav iz barak, praskne v grmadi. Tenek oblček dima se dvigne navpično proti nebu, kjer so se ta trenutke prižgale prve, velike bosanske zvezde. Nato svigne plamen skozi večje veje, ne strmo si poise proti vrhu, poigra se v valih dima in izgine v noč. Zlate iskricke begajo po temnem ozračju, poigra se v valih dima in izgine v noč. Krog, ki je bil tesno sklenjen okoli ognja, se širi. Vročina puha v nasmejane obraze, roke se kar same sklenejo druga z drugo in kolo se zasuka veselo in poslušno. Vsi stopijo v eno, Makedonec pada roko Francozu, Zagrebčan Norvežanu, Angleži, Švicarji, vsi se utijo prve in osnovne korake narodnega plesa. Na Tratinarju ni treba učiti. Saj smo po večini stari brigadniki in so nam že znane skrivnosti tabornih ognjev. Dobro nam je znano vzdušje čistega navdušenja, ki zavlađa ob plapolajočem ognju. V živo razsvetljenih obrazih se bliskajo oči in zobje se belijo med pesmijo. Nasmihamo se tovarišem, kateri plešejo poleg nas, ponavljamo v zboru z njimi enostavno in zato lemovalj ganično besedišo pesmi, ki odpre delo herojev in host in se z ilva v eno samo, veliko besedo: Tito. Pod nami, doli blizu reke, se svetli nasp, po katerem do stekla proga, naša proga, in kar si ne moremo povedati z besedami prepustimo pesmi, prepustimo kolu, ki se vije okoli ognja. Poi nagi mladeniči se drzno bližajo ognju in grmadijo na črjavico nove butare. Plamen se malo pokrje, vije se med svečimi trskami, nato zopet beži kvišku izvalno. Naše barake so vse osveteljene od rdečega sijaja, napisi na tleh se razločno kažejo, sence ljudi, so dolge in nemirne kakor duhovi. Mladinci so posedli v grupe, vse narodnosti so pomešane in razgovor se kreše tihaven in slikovit, kajti, kar se ne more dovedati za govorico, se izrazi s kretnjami. Zivahen smeh spremlja ta pristni brigadniški način razgovorov. Vsak pripoveduje o svoji domovini, o slučajih in navadah svojega naroda. Potem se pa vsak razgovor zasuka in se konča vedno z diskusijo o normi in progi. Medtem ogenj počasi medli. Zvezde na nebu zopet svetlo žarijo. Potasi se skupine razhajajo. Jutri je se en dan — se en trdi truda-polni dan dela na progi.

MLJA

Fantiem iz Sempolaja je postalo vroče, pa so šli k vodnjaku in si napravili svojo prho.

Razvoj in formiranje partizanske vojske na Koroškem

KAREL PRUŠNIK-GASPER

Bliskovito se je razširila po vsej Podjuni vest: partizani so imeli pri Apačah z SS-enotami silovit spopad. Nemci so odpeljali polno avto mrtvih. Od partizanov pa je bil baje samo eden ranjen. Gospodinj iz Gorici, Klanč, Proboja, Zilare vasi so si med seboj šepetale zaupno pripovedovalce. Pri nas so se oglašali slovenski fantje. Niso hoteli vstopiti v hišo, kar skozi okno sem jim dajala kruh. Menda so imeli še dolgo pot pred seboj. Preko Galicije, Rebre, Plaznice, Lobnika ter Podpece so si osiveli kmetje in delavci v najhujšem krogu izmenjavali misli in razpravljali o polčanju. Marsikdo med njimi je bil z neprikritim ponosom pripovedoval: Slovensko vojsko sem videl in ji kazal pot skozi naše gozdove. Malo močnejše je šel se močnejši glas skozi deželo, po partizanski vojski, ki se je nenadoma pojavila po Peco in se v sevpovod spoprijema z nemškimi posadkami ter napada utrjene postojanke in uničuje žandarmerijske postaje. Kot glasnik novega sveta, ki je deloval v okolici Slovenije, Koroške iz srca želel, a si ga vendar še ni mogel prav predstavljati, sta se pojavila Johan iz Obirske, ki je že leta 1939, pobegnil iz nemške vojske ter ušel neznan kam na jugoslavijo, včer resni in načrtani Stane Urhar. V Lobniku pri

Tavčmanu je bil napovedan sestanek. Jurij je obvestil sosedo in povabil s seboj domačega sina. Ta je šel k drugemu sosedu, ta spet je obvestil slovenskega fanta, ki je bil na dopustu. Sestali so se. Zaverovani so poslušali stare, v borbi preizkušene in prekaljene tovaršane. Stane ni bil nikomur znan, vendar ni trajalo dolgo, ko so se spoznale in zručile napredne slovenske duše v najglobljem zaupanju in navdušenju. Na tem sestanku so ustanovili odbor Osvobodilne fronte v Lobniku in sklenili, da bodo šli v najhujšem krogu izmenjavali misli in razpravljali o polčanju. Slovenski fantje so se sedaj prišli na dan s stvarmi, ki jih imeli skrivne do 1934. leta, dobe avstrofašizma. «Vidim, Jurij, te puške sem shranil februarja 1934. leta. Prinesel mi jih je Barbaričev Rudin. In vse so dobro ohranjene. V Beli so bile shranjene pištole, tudi še od 1934. leta. Zbirali so orožje vsepovod, največje dragocenost, tistega časa.

Odbor Osvobodilne fronte so bili postavljeni tudi že v Obirski, Beli in Selah, Plaznici in Rebrici. Iz Borovlj se dobavljali municija in orožje. V Celovcu so bili postavljeni zaupniki. Sestanki so bili že po vsej Podjuni. Na vrhu Ojstre, so pripovedovali, so se sestali trije slovenski fantje — dva med njimi z vpolklicem v žepu. Vsi trije so šli v partizane. Tudi iz Sel je prispela vest, da se slovenski fantje upirajo. Mnogo priličnih mobilizirancev, med njimi številni, ki so se uprli vpolklicu že leta 1939-40, so našli pravo pot v ljudsko, partizansko vojsko. Sovražstvo proji nemškemu okupatorju in njegovim pomočnikom se je stopnjevalo iz dneva v dan. Tako je bilo na Koroškem v poletnih mesecih 1942. leta.

Prva koroška četa trinajstih partizanov se je pripravljala na nove podvige. Tovarš Matjaž je nekoč poudaril: «Vsek od vas mora stremeti za tem, da se jim bolj politično izobrazi. Ne samo puška, tudi knjiga, pouk in študij morajo biti naše orožje.» Robin, rudar po poklicu, trdi kot kamen in odločen kot more biti samo človek, ki se bori za vsakega človeka, ki globoko pod zemljo in je izpostavljen vsaki minuti smrti nevarnosti, se ni mogel sprijazniti z mislijo o potrebi študija. «Zakaj naj bi študiral, čital in se učil. Svabe je treba z mitraljezi, bombami in puškami, tako kakor oni naš ali pa še lažje. Če hočemo ohraniti sebe in

Italija je bila sprejeta kot velasila šele na londonski konferenci leta 1871. Tega položaja ni dosegla z lastnimi močmi, ampak s pomočjo Francije in Prusije. Znani švedski strokovnjak R. Kjellén pravi kratko in jasno, da je pot Italije k veličavi vodila čez njene lastne poraze iz čez znanje njenih zavezovalcev.

Cepprav je položaj Italije kot veliske imel že od vsega zasedanja znake slabosti, se je Italija pridružila v drugi polovici 19. stoletja kolonialni ekspanziji evropskih velisil v Afriki. Potem ko je njena afriška sesterska Francija zasedla Tunizijo in se je Vel. Britanija močno zadržala v Sredozemlju, je Italija stopila leta 1882 v vsejšo zvezo z Avstrijo. Ogrsko in Nemčijo, s čimer so ustvarili znano trojno zvezo.

Nastopljena na to trojno zvezo je Italija pričela svojo kolonialno politiko. Leta 1885 je zasedla afriško obalo ob Rdečem morju, pokrajino, ki ji je Crispi, italijanski ministrski predsednik, dal ime Eritreja, to je bilo staro ime za Rdečo morje. Zdelo se je, da je ta pokrajina pomembna, kajti po odprtju Sueskega prekopa (leta 1869) je Rdeče morje postalo glavna pot za dostop v Sredozemsko morje.

Iz Eritrije je Italija razgledala svojo kolonialno posest na obalah Indijskega oceana, kjer je nastala italijanska Somalija (leta 1890). Ko v naslednjem uporabljam izraz Somalija, mislimo na italijansko Mogadiscio, kajti poleg te sta še francoska Somalija (gl. mesto Džibuti) in britanska Somalija (gl. mesto Berbera).

Italija se je hotela razširiti proti notranjosti in v Etiopijo. Etiopija se je uprla osvajanju in ga pri Aduli 1. marca 1896 docela porazila. Italija je komaj obdržala So-falko se je žalostno končala italijanska kolonialna sirenja.

Prvi sreče je Italija imela z evropskim pohodom v Libijo (1912). Sicer kasneje pri delitvi in pokrajini otomanskega imperija in bivših nemških kolonijah, Italija niso upoštevali, doblila je le pokrajino Džubo in dva ozvi v Libiji. Italijani krivica, za katero je Italija morala registrirati. In to je na ravnanju z osvajanlim napadom na Etiopijo.

Mussolini je sanjal o velikem italijanskem kolonialnem imperiju, ki bi se raztezal od Sredozemskega morja do Indijskega oceana. S svojo silno premočjo je Italija postopala E-imperij. Tedaj je Italija bila na vrhuncu svoje moči.

Dva fašistična Italija se je zavezala z narodno-socialistično Nemčijo. In to je bilo zanj usodno v drugi svetovni vojni. Porazena je Italija podpisala (septembra 1943) in nato mirovno to mirovno pogodbo je izgubila. Eritreja je postala kolonija: Libija, Eritreja in Somalijo. Glede Libije nastala nova neodvisna država. Italija se sklenila glede Eritrije in Somalije?

ERITREJA
Kot glede Libije tako je tudi vprašanje bodočnosti Eritrije. Je rešila Organizacija Združe-

KONEC ITALJANSKEGA KOLONIALNEGA IMPERIJA

ŽIVIMO V DOBI, KO SE KOLONIALNI NARODI PREBUJAJO IN MEČEJO S SEBE JARME Z ZAHTEVO, DA HOČEJO SAMI GOSPODARITI NA LASTNI ZEMLJI

nih narodov. Treba pa je bilo pet let razpravljanih in pogajanj. Komisija, ki jo je poslal Glavni zbor OZN v Eritrejo z nalogo, da ugotovi voljo naroda in najde način, kako pospešiti njegovo blaginjo, se ni mogla zediniti na en predlog. Med eritrejskim narodom je bilo močno gibanje, naj se ustvari neodvisna država. Eritrejske politične stranke so bile različnega mnenja: eni so bili za zvezo z Etiopijo, drugi za neodvisnost Eritrije, tretji pa celo za to, da se Eritreja razdeli in priključi k Sudanu (zahodni del z muslimanskimi narodov in k Etiopiji (vzhodni del s koptskimi kristjani, kjer je pristaniki Assab). Vsi so priznali upravičenost narodov bi pa vsakega morali vprašati eritrejski narod, kaj želi glede svoje bodočnosti.

V posebnem odboru Glavnega zbora OZN je končno zna-gaj duh sprave in je prišlo do

kompromisne rešitve. Pri tem: so upoštevali, da bi Eritreja pri svojih slabih ekoromskih pogojih težko zmogla samostojno državno življenje in da nje. no nekaj čez enomilijonsko ne-pismo in politično ne dovolj zrelo prebivalstvo sestavlja več plemelj z različnimi jeziki, tradicijami in verstvi ter italijansko manjšino (20.000), zaradi česar v Eritreji ni enotne volje. Arabkomuslimanske države so bile proti federaciji iz bojazni, da bo v škodo pravice samoodločbe tudi ta odpor ponehal, ko je etiopski kralj-narjni minister na zaključni plenarji sez Glavnega zbora dal zagotovilo, da bodo pravice in posebnosti eritrejskih muslimanov varovane.

Glavni zbor OZN je sklenil 2. decembra 1950, naj se biva-šitalijanska kolonija Eritreja združi z Etiopijo tako, da bo postala avtonomna enota v okviru federacije pod suver-rostjo etiopske krone najkasne-je 15. septembra 1952. V tej

Eritrejsko-etipski zvezi, (fede-racij) z enotnim državljanstvom, je treba zagotoviti Eritreji, da bo sama imela polno nadzorstvo nad svojimi lastni-mi zadevami. Delitev oblasti med eritrejsko in zvezno vlado je organizirala podobno kot v naprednih zveznih ustavah. Kot temeljni zakon zasnovane zveze bo veljal federalni akt, ki obstoji iz prvih 7 členov sklepa Glavnega zbora z dne 2. decembra 1950 in se pred-ložil v potrditve etiopskemu cesarju.

Eritrejsko-etipska zveza naj se ustanovi postopoma. Najprej naj se organizira eritrejska vlada in sestavi načrt eritrejske ustave na načelih demokratične vlade, kateri načrt, se predloži eritrejski skupščini. Velika Britanija, ki ima že iz časov druge svetovne vojne upravo nad Eritrejo, bo vodi-la zadeve Eritrije v tej pre-hodni dobi. Poseben poverjenik OZN naj pomaga organizirati eritrejsko upravo, dokler se ne prenese vsa oblast na Eritrejo.

Nato šele, toda najkasneje do 15. septembra 1952, naj se Eritreja združi z Etiopijo.

SOMALIJA

Somalija bo Indijskem oceanu ima blizu en milijon prebivalcev, večinoma nomadov. Gospodarstvo je še nerazvito. Podnebje je nezgodno za Ev-ropejce. Glede bodočnosti te bivše italijanske kolonije so se sporazumeli v okviru Organi-zacije Združenih narodov so razmerno hitreje kot glede Li-bije in Eritrije.

Dne 22. novembra 1949 je Glavni zbor OZN sklenil naj Somalija postane neodvisna in suverena država deset let po-tem, ko Glavni zbor potrdi do-govor o mednarodnem skrbstvu glede tega ozemlja. Slednje se je zgodilo 2. decembra 1950 in od tedaj torej teče doba de-setih let. V tej prehodni dobi je Somalija podvržena režimu mednarodnega skrbstva, iz si-ker so to upravo poverili ravn-o Italiji, ki je bila na istem ozemlju ponrej kolonialna si-la. Italiji pomaga pri upravi in svetuje odbor, sestavljen iz zastopnikov treh držav (Ko-lumbija, Egipt in Filipini).

V debati pred glasovanjem je sovjetski delegat izrazil bo-jazen, da hočejo Vel. Britanija in Združene države Ameri-ke ustvariti v Somaliji s po-močjo Italije vojaško oporišče. Delegat Iraka je izjavil, da pričakuje od Italije, da bo u-pravljajoče oblastavo dala So-malijcem blagodat Italije Dan-teja, Raffaella in Michelange-la, ne pa Machiavelija, Musso-lirija in Grazianija.

Somalija bo torej postala ne-odvisna država dne 2. decem-bra 1960.

Italiji od vsega kolonialnega imperija ni ostalo nič. Libija

Vseučiliški profesor
dr. Ivan Tomšič o
bodočnosti Eritrije
in Somalije

postaja neodvisna država, Eritreja se združi z Etiopijo v zvezo. Italiji so dali le upravo nad Somalijo, z razloga, da pri-pravi vse, da tudi ta postane neodvisna država po desetih letih.

Z ustanovitvijo Eritrejsko-etipske zveze je ustvarjena v Vzhodni Afriki močna neodvisna država. Ta služi enako kot Libija za zgled, kako se je podrejenim narodom treba boriti, da bi ustvarilo lastno državo. V ta dva zglede upirajo svoje poglede sedaj ostali odvisni narodi afriške celine. Kajti živimo v dobi, ko se kolonialni narodi prebujajo in ko mečejo s seboj jarem z zahtevo, da hočejo sami gospodariti na svoji zemlji. Imperialistične kolonialne sile ne morejo zaustavi-ti in spreminiti toka tega mogočnega narodnoosvobodilnega gibanja.

DRUGI OPERETNI FESTIVAL na Tržaškem gradu

KULTURNE VESTI

Po lepo uspešnih treh opernih predstavah je uprava za gledališke predstave vključila v spored še tri operete. Mogoče je to prav, da tudi oni, ki so jim opere pretežke in ki hočejo predvsem razvedrilo, pridejo na svoj račun. Opereta je veselo-igra s peljem, in če je res in če je koreografija dobra, je uspeh že skoraj zagotovljen.

Prva je bila na sporedu Le-hajeva opereta «Knez Luksemburški» pretečen četrtel v pravih repriži v nedeljo večer. Uprava je angažirala za tri predstave te operete Dunaj-

čanko subreto Lidio Styx. Je prav tedne zanjajzajo in njene tolete so vzbudile pri ženskem spolu občudovanje in pozežen Glasovno ni bog si ga vedel kaj, pa je vseeno zadovoljiva. Njena ljubinka je odigral in pel Edoardo Civallotti. Ona sta žela za svoj duše lepo priznanje pri od-pirski sceni. Buren aplavz gla-vekrat žela komika Anna Campori in Elvio Calderoni ter par Leo Micheluzzi in Lina Paoli. To so bile v glavnem centralne figu-re celega dogodka. Nastopali so še mnogi drugi z manjšimi ulo-gami in pa gledališki pevski

žbor. Glasbeno vodstvo je imel dirigent Cesare Gialino. Ni me-velikih težav s tržaško filhar-monijo, ki jo sestavljajo sami moštiri. Levji delež sta se opravi-lja režiser Luciano Ramo in koreografinja Annita Bronzi.

Lepe tolete, krasne plesne o-blike in svetlobni efekti so predstavo dvignili na lepo viš-i-no. Občinstvo, ki ga bilo mno-go, je vsakekor prišlo na svoj račun.

NAJNOVEJŠA ŠTEVILKA REVUE «JUGOSLAVIJA»

Poletna številka reprezentativne revije «Jugoslavija» za leto 1951 je posvečena Jadranu, njegovi kulturni preteklosti, zgodovinskim spomenikom in ljudskimi legendam, njegovim znamenitostim in znamenitostim, stotletju in naših dni. Njegovim ribičem ter drugim kamnite obale, otokov kamnite obale od Istre do Crnogorskega Primorja. Ceprav je ta številka «Jugoslavija», le daleč po svetu znane revije, ki jo je tako vzorno tiska tiskarna «Ljudske pravice», posvečena predvsem Jadranu, priobčuje tudi druge zanimive članke, origi-nalne književne in likovne pri-spevke, politične članke, repor-taže, kulturne informacije, u-metniške fotografije in druge barvne reprodukcije. Razen tega priobčuje krajše vesti o špor-tu in šahu.

NOVA HRVATSKA ZBORNICA

Zveza kulturno prosvetnih društev Hrvatske bo izdala le-to posebno zbirko pesmi naj-boljših hrvatskih pesnikov, na-menjeno predvsem kulturno-prosvetnim društvom in prosvetnim delavcem, organizator-jem raznih kulturno umetniških prireditev in književnih veš-rov. To bo «Zbornik hrvatskih pesnikov» in v njem bodo ob-javljene izbrane pesmi od Antu-na Mihanovića do sodobnih pes-nikov. — Hrvatski književniki pa so pripravili več pomembnih prispevkov za «Zbornik književnikov Hrvatske», ki ga bo izdala zagrebška založba «Zora».

ZNANSTVENA IZDAJA ANGLEŠKE GLASBE

Royal Musical Association je začela pred kratkim izdajati pod naslovom «Musica Britan-nica» angleško glasbo, ki bo iz-halala v znanstveni obdelavi dalje časa v več zvezkih. Prvi zvezek, ki je že izšel, obravna-va tako imenovani «Mulliner Books», ki šteje okrog 120 del za glasbeni na prede in ki ga je sredi XVII. stoletja sestavil Thomas Mulliner, organist katedra-le Sv. Pavla v Londonu.

žak. Zde se je, da smo od vseh strani odrezani. In vendar smo bili o vsem natančno obveščeni. Letaki, ki jih je v največjem mrazu raznoževala

tov. Marjetka, ki bi zraven tpi, kanja raz pisalni stroj kma-lu zmrazil, — saj nismo smeli kuriti niti pečnice zaradi dima niti početi, da nam svetloba ni izdala — so klub nepredhod-nim stezam in potem, kljub paž-ni policije našli svojo pot v se preko Luž, Lobnika in Le-pene razširili po vsej Podjuni.

Ravno se je zbrala vsa četa, ko je dežurni javil prihod nez-nanih partizanov. Prispeli so tovarši iz Pohorskega bataljo-na, o katerega tragediji in ju-naski borbi ni bil še nihče ob-veščen, niti prišleci sami. Prišli so, da bi nam pomagali, saj je med tem časom narasla naša četa in se pojavljala vedno večja po-treba po novih enotah, novih četah, ki bi bile dovolj močne za samostojne akcije, ki bi pa vendar bile pod enotno višjo komando. Vse je kazalo, da bo komaj kmalu formirali naš prvi koroški bataljon.

Razvoj in porast narodno-osvobodilnega gibanja na Koro-skem je vedno bolj narekaval to potrebo. Uresničilo se se be-četa, ki jih je nekoč izrekel tov. Matjaž Drago, Ciril in Mi-lanček so postali četni koman-dirji, a fantje in dekleta, ki so v zadnjih tednih in mesecih z vse Slovenske Koroške prispeli med nas, so se združili v Go-razdovo četo. Ta je takoj, ko je bila ustanovljena, že razrušila nemško postojanko v Beli, ubila 6 policistov in zaplenila mnogo orožja.

Tako je bil formiran prvi koroški bataljon s tovaršim Le-nartom na čelu. Po uspešni ac-ciji na Mežico, aprila 1943. le-ta, ki je bila tako rekoč ognjé-ni krst prvega koroškega bata-ljona, so si čete razširile teren po vsej Podjuni in uspešno uni-čevale sovražnika. Že v polet-nih mesecih 1943. leta so bile čete našega prvega bataljona stroh in trepet okupatorja. Pri Kebrovi bajti v Lepeni se je četa, katere politikomiser je bil Grega, spopadla z 200 Nemci, ubila šest sovražnih oficirjev in vojakov ter v vrstah sovražni-ku povzročila veliko zmedo. Desetina tovaršev iz Stanelove čete je prenehalo stražo in se druge nenadoma pojavljale

in uničevale utrjena oporišča. Enote prvega koroškega parti-zanskega bataljona so rušile po vsem velikomestnem okraju želez-niske proge, razstreljevale mo-stje, uničevale telefonsko na-peljavno, in vse drugo, kar je služilo nemškemu osvajanju in škodovalo slovenskemu narodu v njegovi borbi za svobodo.

